

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 20.

Lýsingarprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prisinum.

Tirsdag hin 14. mai 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum og skrivstovuni. Telf. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11-5. Telf. 114.

DANSKA FÓLKID setti vinstrastýrið frá ræðinum við seinasta fólkatingsval og kjósaði aðrar fræslintar menn til at setast á landsins stjórnar-pöllum.

Hví hevur fólkid ríkið Mad-sen-Mygdal og feðgar hansara frá ríkisráðinum?

Ti vinstrastýrið bar seg skend-islaga at ímóti teim gomlu, teim sjúku, óarbeiðsføru og arbeis-leysu.

Ti vinstrastýrið rændi 10 mill-ónir krónir frá teim gomlu, so mong av teim á lívins seinasta lotum sótu bæði svong og kold, og førdi eina ússaliga og ómenn-iskansliga tilveru, aftaná eitt langt stríggj lív.

Ti vinstrastýrið skarvaði 4-5 milliónir krónur av sjúkrakassa-studningi og gjordi tað ómög-uligt hjá sjúkrakassum at lata tey sjúku fáa ta hjálpi, ið tey ikki á annan hátt kundu fáa.

Ti vinstrastýrið á hin ljótasta hátt tók 7-8 mill. krónur frá teim óarbeiðsføru, ið aftaná ikki hœvdi annað eftir at gera enn at trygla seg fram, um tað skuldi vera møgult hjá teim at liva.

Ti vinstrastýrið tók meira enn 10 mill. krónur frá arbeisloys-iskassum, soleiðis at fleiri tús-und arbeisleys vóru avkveitt frá allari hjálpi, og framvegis sýtti teim eitt einasta oyra til mat, klæði og skýli — og enn meira, forbjóðaði, at nakað varð gjørt fyri at skaffa hesum menniskjum arbeid. Táid alt kemur saman um, so hevur vinstrastýrið bart út sagt, dømt túsundtals menniskjur til hung-ursins.

Hví ynskja Danir eisini at sleppa undan at fáa Andrass Sámálsson niður aftur í fólk-a-tingið?

Av somu grundum, tí Andr. Sámálsson hevur í øllum hesum ógerðum vinstrastýrisins styðjað henda ljóta atburð móti tí danska smáfólkunum. Andrass Sámálsson hevur verið við til at framt skipanir og politiskar ógerðir, ið bert hava til enda-máls at gera donskum borgarum tað óliviligt í Danmark.

Danska fólkid feldi vinstra-stýrið fyri ógerðir sínar.

Føroya fólk eigur nú at fella sambandið, ið ber somu ábyrgd fyri vinstrastýrisins ógerðir.

Sambandið er á henda hátt vorðið ein politiskur flokkur, ið nú hevur tikið sær til endamáls at gera gloppið ímillum Føroyar

og Danmark stórri enn tað seg somir og eigur at vera.

Føroyingar eiga nú at vera varnir, og ikki lata sambands-flokkinn gera meiri skaða í Dan-mørk enn hann hevur gjørt. Føroyingar eiga at vera varnir, og ikki lata Andrass Sámálsson inn aftur í ríkisdagin, har hann ikki bert forðar føroyskum framburðsstarvi, men eisini donskum.

Tað vil vera ein lætti fyri hitt danska fólkid, um Mad-sen-Mygdal ikki sær Andrass Sámálsson aftur í fólkatinginum. Og tað vil vera Føroyum og Føroying-um at gagni, um vit hesa ferð senda ein annan fræslintan mann niður á ríkisdagin, istaðin fyri Andrass Sámálsson, og velja harra S. P. úr Konoy til Føroya fólks umboðsmann á ríkisdegi.

Stríðið er byrjað.

Konoy heldur politiskan fund í Gotu.

Politiskur fundur varð hildin í Norðagotu á kvøldi hin 7. í h. m.

Konoy hevði boðað til fundar og helt sína fyrstu politisku røðu vegna hesum vali. Hann minti á tað gamla søguliga stað-ið, fundurin var settur á, tað stað, har fyrst okkara lands-soga boðar frá, at Føroyingar mugu hugsa um síni egnu við-urskiðti, istaðin fyri at lita alt upp í hendurnar á øðrum. Harnæst segði hann, at tað var sær ein gleði, at kunna boða frá, at báðir teir frisinnaðu flokkarnir í Føroyum, sjálvstýr-ismenn og javnaðarmenn, vóru gingnir saman í samarbeið og vóru einigir um at hava ein felagsmann til valið hin 29. Hann var fullvissur í, at hetta var tann rætta leiðin fyri um møgult at fáa valið tikið frá afturhaldinum í Føroyum. Vit kundu vera vissir í, at frísintir flokkar í Danmark, vóru sam-sintir við okkum her heima, at nú er tíðin komin til at fáa bilbukt á sambandinum, sum so langa tíð hevur styðjað aftur-haldsflokkarnar á danska ríkis-degi.

Vit Føroyingar eiga at vera varnir við, tá vit blanda okkum í danskan partapolitik. Sam-bandið hevur frá fyrsta degi styðjað vinstra og høgra, sum hesi seinastu 30 árin hevur verið ímóti donskum javnaðar-mönnum. Føroyingurin hevur tikið lut í spurningum, sum í tveir mannsaldrar hevur verið eitt standandi stríð í Danmark, æntin tað fámænta fólkid skal hava nýtt milliónir og aftur milliónir til verju og forsvor,

ella teir skulu hava nýtt hesar milliónir til at livga tey, ið fátøk og sjúk eru. Tað hevur altíð verið hættisligt og býtt at tann føroyski tingmaðurin, sum kemur frá einum landsluti, sum ikki ber nakra av teimum van-lukku byrðum, sum hoyra til tað, menn nevna »Militeer«, at hann skal sum uttanvelta-maður taka lut í hesi golu í Danmark. Tað danska fólk-a-tingsvalið síndi betur enn nakað annað, at sambandi er á skeiv-ari leið í donskum politikki. Hvát skulu føroyskir fiskimenn og arbeismenn sláa seg í hóslag við danskar stórbóndir fyri at knasa hin danska arbeismannin og húsmannin. Eiga vit at senda danskar menn í hertæn-astu og oyðileggja statspæning til eiturgass og annað, sum nýtt verður til manndráp nú á døgum?

Ella eigur hin føroyski ting-maðurin at blanda seg uppi spurningin um arbeisloysi og tilfíkt í Danmark? Í hvussu er: tað er skeivt at hann stemmar fyri at minka um tann styrk, sum tey neyðar menniskju eiga at fáa, ið einaferð eru so fyri komin, at tey ganga arbeisleys. Hetta hevur sambandið gjørt. Tað hevur blandað seg uppi, har tað ikki átti at blanda seg uppi. Fylgjan av hesum er, at frísintir flokkar í Danmark ynskja at fáa sambandið burtur, tí tað er ein skaði fyri danska frísinnid.

Nú er tíðin komin hjá fø-royskum veljarum til at taka støðu til, æntin teir vilja styðja hin danska arbeismannin ella hitt danska afturhaldið. Hesin spurningur mátti ikki verið ringur at svara uppi.

Til endans greiddi Konoy frá, at hann lovaði at styðja mini-sterið javnaðarmanna, har ikki teirra ætlan var ímóti Løgting-sins samtykt. Løgtingið, hitt túsund ára gamla ting Føroy-inga, eigur og skal vera ting Føroyinganna, og um-boðsmaður tess hevur at fylga teinum samtyktum, har verða gjørdar.

Sama kvøldið helt Andrass Sámálsson fund í Fuglafirði. Har mundi pípan hava annað ljóð.

Man tað fara at vera so galið, at føroyskir fiskimenn og arbeis-menn eisini hesa ferð senda ein antisocialist niður á Dana-ting?

Ahoyrari.

Fælles Front.

II.

Vor nøgterne Betragtning over Sambandspartiets »Arbej-de« i den danske Rigsdag, hvor dettes Førstemand, Hr. A. Samu-elsen har været med til at drive den mest onde Nedskaeringspoli-tik, har foranlediget »Dimma-lætting« til at fremkomme med et Defensorat for Hr. A. Samuelsen.

Men desværre for D'Herr. »Dimmalættelses« Redaktion og A. Samuelsen viser dette Defen-sorat sig at være en Indrøm-melse af vor Kritik, ligesom dette ogsaa er en direkte Aaben-mundethed fra samme Side, idet der her bemærkes, at disse Love, som A. Samuelsen har været med til at forringe, for de flestes Tilfælde ikke gælder for Færoerne!

Ja, ja, det er vel ikke til at tage Fejl af og ved nærmere Under-søgelse viser det sig ogsaa at Hr. A. Samuelsen var iblandt den Kreds af Lagtingsmænd, der dannede Flertallet, dengang Færinger blev afskaaret fra, at nyde de Goder, som netop Inva-lideloven tilsigtede. Netop det Standpunkt, som Lagtinget den-gang indtog med Hr. Samuelsen som Talsmand, er Skyld i at mange, der er kommet til Skade under Arbejdet og ikke har genvundet og maaske aldrig genvinder deres Førlighed, nu tynges af økonomiske Sorger. Dette vilde være undgaaet om Hr. Samuelsen Plus de andre Herrer Lagtingsmænd havde stillet sig anderledes overfor In-valideloven.

Men at det skal kunne frem-føres som Forsvar for Hr. Samuelsen Stilling i Folketinget, at de fleste af de Love, der kom under Kniven, ikke gælder for Færoerne, er vel et saa falskt Forsvar, som heldigvis ikke er hverdags.

I blind Iver for at gaa op i Venstres Nedskaeringspolitik, har Hr. Samuelsen været med til at ødelægge de Goder, som Denskerne havde opnaaet ved deres Lovgivning. Og naar her-til kommer, at Sambandspartiet klynger sig til den Passus, at Loven ikke gælder for Færoerne, ja saa er man dog alligevel længere ude end sund Fornuft tillader. Og det Facit man faar ud af denne Prestation fra Sambandspartiets Side, bliver i Korthed følgende: Sambandspartiet vil efter Evne arbejde for at Færinger aldrig faar en social Lovgivning, der er Samfundet værdig — og vil udnytte enhver Lejlighed, Partiet har til, at slaa Næven i Nakken paa de Folk, der vil skabe en soci-

al Lovgivning, som er i passende Forhold til Tiden. Og skulde det ulyksalige ske, at Folk andre Steder har faaet gennemført en nogenlunde tidssvarende social Lovgivning, saa vil man ufor-sagt tage Kampen op sammen med dette Lands Reaktion og slaa ned paa denne Lovgivning, og baade direkte og indirekte træffe de formastelige, de daar-ligst stillede i Samfundet, selv om det træffer aldrig saa haardt.

Dette er hvad man ved nær-mere Eftertanke faar ud af de Udtalelser, der fremkommer i »Dimmalætting« som Forsvar for Hr. Samuelsen Stilling i Rigs-dagen, naar man samtidig gør Sammenligninger med Hr. Samu-elsens Stilling i Lagtinget, den-gang Invalideloven var til Be-handling.

Her har »Dimmalætting« ved sin Spidsartikel »Valg-Alliance« afsløret Sambandspartiet som en Fjende af al social Lovgiving. Færinger vil samtidig være klare over hvilken Behand-ling, der venter dem fra Sam-bandspartiet, hvis dette Parti skal blive enebestemmende i færøsk Politik og faa Lov til at gribe ødelæggende ind i dansk Politik, som det har gjort. Derfor maa dets Magt indskrænkes og deres Mandat i Folketinget fratages dem paa Valgdagen den 29. Maj.

Som en Afslutning paa dette forlorne Forsvar for Hr. Samu-elsens Stilling i dansk Politik, samt hans tagne Standpunkt sammen med Venstre, anfører »Dimmalætting«, at der ikke er nogen Grund til at føle Med-lidenhed med Danmarks gamle Mennesker, der nyder godt af Aldersrenteloven, da Loven om Alderdomsunderstøttelse frem-deles gælder for Færoerne. Uden nogen Beklagelse over det skete overfor det danske Folk, for-søger »Dimmal.« at henlede Læsernes Opmærksomhed paa Alderdomsunderstøttelsen, der gælder for Færoerne og ikke har undergaaet nogen Forringelse ved Sambandspartiets Fol-ketingsmands mægtige Indfly-delse.

Det er rigtigt nok, at Loven om Alderdomsunderstøttelse ikke har været med under Nedskaeringskniven. Den kan nemlig gores baade umulig og ubrugelig alligevel, alt efter det afgørende Forstanderskabs Forgødt-befindende. Naar der sidder Mænd i de forskellige færøske Forstanderskaber, der har den samme Følelse og Hjerterlag over Samfundets Gamle, som det danske Venstreparti, støttet af Sambandspartiet, saa er det jo en helt unødig Manøvre at slæbe Loven om Alderdoms-